A°. 1838. N°. 70.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 11 JUNIJ.

NEDERLANDEN.

LEYDEN den 9den Junij.

Bij de conquisie door zijn M. van *Heemstede* dezer dagen alhier verleend, om eenige roeden over de dierlemmer hoven te mogen aanleggen, vernemen wij, dat de uitdrukkelijke bepaling gevoegd is, dat hij geene aanspraak zal kunnen maken op schadevergoeding, indien men tot de droogmaking van dat meer zou mogen over gaan.

De *Staats-Courant* van den 6den dezer bevatte (zoals wij in ons vorig nommer gezegd hebben) een verslag omtrent den staat der hoogere, middelbare en lage scholen, over 1836. Omtrent onze Hoogeschool ontleenen wij daaruit het volgende:

Nadat in het verslag melding was gemaakt, dat in 1836 slechts een Hoogleeraar overleden was, namelijk de Ridder *N. Smallenburg*, gaat hetzelve dus voort:

Diezelfde berigten roemen bij voortduring de vlijt, waarmede de Studenten de lessen bezoeken of van andere gelegenheden tot oefening gebruik maken. In een der verslagen vindt men echter aangeteekend, dat ook dit jaar weder werd opgemerkt, hoe de lessen over de vakken, waarin een examen moet worden afgelegd, veel vlijtiger, geregelder en met meer vrucht worden bijgewoond, dan die van welker bezoek, volgens de bestaande bepalingen, slechts een geruigschrift wordt gevorderd. Dit wordt toegeschreven aan het vooroordeel, dat de lessen waarover geen examen wordt afgelegd, ook minder noodzakelijk of nuttig zijn.

Het getal der als Student bij de Hoogescholen ingeschreven heeft weder eenige vermindering ondergaan. Die vermindering viel te Leyden vooral aan de Regtsgeleerde Faculteit ten deele, te Utrecht aan de Regtsgeleerde en Geneeskundige, en te Groningen aan die der Letteren.

Er werden in het Akademisch Gasthuis te Leyden dit jaar 244 lijders opgenomen. Curatoren roemen de orde en zindelijkheid, welke er in heerschen, en het veelvuldig nut, hetwelk dit gesticht aanbrengt.

Curatoren der Hoogeschool te Leyden vernieuwen den lof van den Akademische Kruidtuin, welke in dit jaar aanwinsten heeft gedaan van merkwaardige gewassen, en door eene verbeterde inrigting in bloei is toegenomen. Ook dit jaar is de verwarming der stookkassen, door middel van verwarmd circulerend water, zeer beproefd, ja voortreffelijk bevonden.

Het Natuurkundig Kabinet aldaar begint zich door keur van werktuigen te onderscheiden. Het gebouw zelf laat veel te wenschen over.

Insgelijks is er de beoefening der scheikunde en het onderwijs daarin aanmerkelijk bevorderd door de verbeterde inrigting van het chemisch laboratorium en door aanwinst van werktuigen. — Daaraan mag het worden dank geweten, dat de zucht ter beoefening dezer aangelegene wetenschap aanmerkelijk bij de Studenten is toegenomen.

Het te Leyden aanwezige Indische Collegie wordt gezegd steeds in bloei en te nemen. — De belangstelling in het onderwijs daarin gegeven, is steeds klimmende. De verzameling van werktuigen is uitgebreid, en het onderwijs kan dezer dagen met die proeven worden opgehelderd en bevestigd, die vereischt worden om de toehoorders de kundigheden te doen verwerven, welke voor hunne maatschappelijke betrekkingen allezins noodig zijn. Het Bestuur der stad Leyden gaat voort met het behoorlijk onderhouden der verschillende localiteiten van deze Inrigting.

Behalve andere over het geheel gunstige berigten omtrent het voortreffelijk Oudheidkundig Kabinet, hetwelk meer en meer de aandacht der vreemdelingen tot zich schijnt getrokken te hebben, het Archaeologisch Museum, welks in orde brenging bij de menigvuldigheid der voorwerpen en de kosten der plaatsing slechts trapsgewijze kan vorderen; het door nieuwe geschenken verrijkte Munt- en Penning-Kabinet; het belangwekkende Kabinet van Rheinvaardeniën en Brentenis, vermelden Curatoren in het bijzonder het Rijks Herbarium, waarmede vroeger dat der Hoogeschool werd vereenigd. Deze verzameling werd in den loop van 1836 door een aantal voorwerpen die haar nog ontbraken, of slechts in zeer onvolledige exemplaren voorhanden waren, verrijkt. Zij had zulks deels aan geschenken, deels en wel voornamelijk aan ruilingen met buitenlandsche Herbaria te danken. — Door het laatste middel, namelijk door het afstaan van een gedeelte der aanwezige doubletten, vooral van planten uit de Nederlandsche Oost-Indische kolonien afkomstig, is het Herbarium in het bezit geraakt van een aller belangrijkst gedeelte der kruidkundige verzameling, welke de vrucht is van het onderzoek van den heer *Le Prieur* aan den Senegal, waarvan het Herbarium te voren volstrekt niets bezat; alsmede van een aantal voorwerpen van *Jacquemont*, *Leschinault de la Tour*, *Petit Touars* en anderen, die deels het zuidelijk Azie, deels Madagascar hebben onderzocht; voorwerpen van des te grootere wetenschappelijke waarde, omdat zij op de werken dier natuurkundigen betrekking hebben.

Latijnsche Scholen.

Met 1836 zijn er twintig jaren verloopen, dat de nieuwe verordeningen voor de Latijnsche scholen een begin van uitvoering hebben verkregen. Dat jaar biedt derhalve een geschikt stuipunt aan, ter beschouwing, hoe verre die uitvoering gevorderd, het verloopen tijdvak, hare voltooijing is genaderd.

Bij vorige verslagen wegens den staat van het openbaar onderwijs is gebleken,

Dat de nieuwe, bij genoemde verordeningen voorgeschreven, trapsgewijze onderscheiden der bestanddeelen van het onderwijs der Latijnsche scholen zijn ingevoerd, en de behandeling derzelve doelmatiger is ingerigt geworden;

Dat daarna, alsmede tot de verbetering van het Grieksch en Latijnsch onderwijs, grootelijks heeft medegewerkt, deels de vervulling der opengevallen gewone onderwijzers-plaatsen door gegradueerden in de letteren, deels de nieuwe van geschikte leer- en leesboeken, handleiding en andere hulpmiddelen;

Dat derhalve ter gevolge het onderwijs der Latijnsche en vooral der Grieksche taal verbeterd, algemeen tot eenen hoogeren trap is opgevoerd;

Dat aan het onderwijs der *algemeene* geschiedenis en aardrijkskunde wel nog niet eene zoo algemeen gunstige getuigenis kan gegeven worden, verwijt grotendeels aan het onbekend blijven bij leeraren: dat alleen de *vaderlandsche* geschiedenis, als in verband staande met de beoefening der *oude* letteren, ten behoeve dezer scholen, zoude behooren; dat desniettemin het onderwijs der Latijnsche scholen blijk gegeven, waar de geschiedenis in laren [illegible] aanwezig en dus niet op den tegenwoordigen tijd gebleven, den [illegible] omtrent doorslagen, gunstig;

Dat de wiskunde wel is waar in eenige scholen zelfs hooger opgevoerd [illegible] dan de wettelijke vereischte; maar dat het goedzinnig te ontkennen is, dat er nog scholen zijn, in welke die wetenschap beneden gewenschte hoogte staat; waarvan de opgevatte meening, dat de beoefening derzelve weinig nut zoude aanbrengen aan jongelingen, die haar in het vervolg niet tot een hoofdvak hunner studien behoeven te stellen, de reden schijnt te zijn; welke meening nog versterkt wordt door de mindere aanmoediging aan die beoefening verleend; zoo wel als aan de veelal geringere bezoldiging aan de onderwijzers der wiskunde toegelegd, waardoor het bezwaarlijk is geworden gegradueerden in het vak aan de Latijnsche scholen te verbinden. Waar die aanmoediging en die bezoldiging grooter is, valt het in het oog hoe aldaar de lust tot de beoefening der wiskunde daaraan is beantwoord. De scholen te Zutphen en te Utrecht mogen hier als voorbeelden vermeld worden. Het is te verwachten, dat zoodanige voorbeelden niet zonder navolging zullen blijven, althans in aanzienlijke steden.

Terwijl de Latijnsche scholen in het algemeen het haar aangewezen doel dus meer en meer naderen, verheffen zich hier en daar stemmen van hen, die meenen dat het onderwijs in die inrigtingen behoorde uitgebreid te worden, zoo ten behoeve van hen die zich voor den geleerden stand voorbereiden, als ook om dezelven nuttig te doen zijn voor de zoodanigen, die alleen eene beschaafde opvoeding begeeren.

Bij het uitéenloopende der gevoelens omtrent dit vraagstuk, ook in die landen, waar men werkelijk meerdere uitbreiding aan de Gymnasien heeft gegeven, gebiedt de voorzigtigheid, de overwegingen dienaangaande niet te overhaasten, en althans niet tot algemeene maatregelen over te gaan, zonder dat de ondervinding door hier en daar te nemen proeven, zal zijn geraadpleegd en nader uitspraak zal hebben gedaan.

Aan uitbreiding van hulpmiddelen voor het onderwijs van den beschaafden en niet eigenlijk geleerden stand, schijnt intusschen wel meerdere behoefte te ontstaan en het ware mogelijk te wenschen, dat de stedelijke Besturen, vooral in die aanzienlijke gemeenten, in welke deze behoefte het meest wordt gevoeld, meer algemeen bedacht wierden om scholen van dus genoemd middelbaar onderwijs, of afzonderlijke inrigtingen voor handel en nijverheid, te openen, of ook eene proef te nemen, om met de bestaande Latijnsche scholen op eene gepaste wijze het middelbaar onderwijs te verbinden.

Door het bewerkstelligen van laatstgenoemden maatregel zoude tevens het voornemen worden geopend op vermeerderenden bloei van die scholen.

Ofschoon over het algemeen genomen die bloei der Latijnsche scholen niet aanmerkelijk achteruit gaat, is zulks nogtans het geval in eenige provincien, blijkens den hier achtervolgenden vergelijkenden staat van het getal leerlingen in die laatste jaren.

VERGELIJKENDE STAAT *van het getal leerlingen der Latijnsche scholen van* 1831 *tot en met* 1836.

PROVINCIEN.	1831.	1832.	1833.	1834.	1835.	1836.
Noord-Brabant	253	245	249	263	285	305
Gelderland	112	159	167	173	179	171
Noord-Holland	162	193	153	171	168	115
Zuid-Holland	255	236	208	215	205	187
Zeeland	48	135	40	39	33	34
Utrecht	99	105	110	105	96	96
Friesland	121	115	99	95	87	77
Overijssel	93	88	91	97	102	101
Groningen	94	72	65	47	66	69
Drenthe	48	47	43	49	43	46
Lagere Scholen.	1,315	1,295	1,225	1245	1,255	1241

Omtrent den staat der lagere scholen, wordt, ten aanzien van Holland medegedeeld:

Het werk der verbetering van schoollokalen in de beide gedeelten der provincie, werd op verschillende plaatsen wederom met ijver voortgezet.

Aanzienlijk was de schoolbouw in de Zuid-Hollandsche gemeente Ter Aar, Moordrecht, Ouderland, St. Anthony Polder, Numansdorp en Sliedrecht, alwaar ruime en goede schoolverrekken zijn uit den grond gerezen, om kleine en gebrekkige te vervangen. Daarenboven werd te Zuidland een nieuw schoolverrek aangebouwd en te Klaaswaal eene nieuwe onderwijzers woning; terwijl op verscheiden andere plaatsen met dergelijken arbeid een begin is gemaakt, meestal de geheele schoolhuizing betreffende.

Te gelijk met de schoolverrekken verbeterden als gewoonlijk, de schoolmeubelen en alle hulpmiddelen tot een goed onderwijs.

In het Noordelijk gedeelte der provincie werden nieuwe scholen en onderwijzers-woningen aangebouwd aan den Omval onder Alkmaar en aan de Schagerbrug in de Zype.

Te Purmerende heeft het stedelijk Bestuur een zeer geschikt huis aangekocht en ingerigt voor de aldaar aanwezige meisjes-school. Ook te Zaandam heeft het stedelijk Bestuur een nieuw huis aangekocht en zeer doelmatig tot schoolgebruik doen inrigten.

Te Amsterdam is door het stedelijk Bestuur ter beschikking van Curatoren der stads armenscholen gesteld een nieuw schoollokaal voor 1000 leerlingen. Dat Bestuur heeft bovendien aanmerkelijk doen verbeteren het gebouw van eene der stads-tusschenscholen.

Het schoolfonds, dat door vrijwillige bijdragen van de ingezetenen te 's Graveland werd opgerigt, en waarvan melding is gemaakt in het verslag over 1834, bleef zeer goed in stand. Door middel van dat fonds ontvangen de kinderen van al de ingezetenen dier gemeente, de behoeftige niet uitgezonderd, behoorlijk onderwijs.

Het ontbreekt ook de scholen op onderscheidene plaatsen niet aan den prikkel en de aanmoediging van examens en prijsuitdeelingen.

In gewenschte werking bleef het fonds voor weduwen en nagelaten kinderen van Zuid Hollandsche onderwijzers.

Uit een bij het verslag gevoegde tabel blijkt, dat in 1836 ten behoeve van het lager onderwijs uit de gemeente-kassen in Zuid-Holland is bijgedragen eene som van *f* 144,690: 72½; uit de provinciale fondsen *f* 12.799; uit 's Rijks schatkist voor al de provincien *f* 180,234: 24½. In 1836 waren in Zuid-Holland 32 acten aan onderwijzers van den 4den rang, 22 aan die van den 3den en 13 van den 2den rang uitgereikt; 3 schoolhouderessen en 15 hulponderwijzers waren toegelaten.

Men meldt uit 's Gravenhage van den 9den Junij:

Bij Koninglijk besluit dezer dagen tot lid der Commissie van onderwijs en schoolopziener in het tweede schooldistrict der provincie Friesland, benoemd: de heer *J. de Saur* Predikant bij de Hervormde Gemeente te Harlingen, en zulks ter vervanging van wijlen den heer *A. Buining*.

— Bij een door Z. M. genomen besluit, is aan den heer Mr. *W. J. C. van Hasselt*, lid der Regtbank van Eersten Aanleg te Amsterdam, de vergunning verleend tot het doen drukken en uitgeven van alle zoodanige wetten en besluiten, voorkomende in het *Staatsblad*, welke, op den *eersten October* aanstaande, alnog van kracht zullen zijn, met uitzondering echter van die wetten, welke de nieuwe wetboeken zullen uitmaken, en zulks in zoodanige systematische orde, en met bijvoeging, behalve der grondwet, van zoodanige aanwijzingen en verwijzingen naar vroegere wetten en besluiten, en overigens voorzien van zoodanige registers en tabellen, als opgemelde regtsgeleerde, voor het uit te geven werk, nuttig zal oordeelen. Tevens heeft Z. M. voorgeschreven dat, overeenkomstig art. 3 van Zr. Majs. besluit van 2 Julij 1822, dit besluit in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

— Z. M. heeft, als Consul van Mexico, te Rotterdam, erkend den heer *Manuel Maneyro*.

— Z. M. heeft aan de heeren *G. Gruijter*, *J. F. Barbiers*, *J. K. Majofski* en *H. du Pay de Montbrun*, te Amsterdam, vergund het oprigten eener loterij van voorwerpen van schilder- en teekenkunst, ten behoeve der nagelatenen betrekkingen van den overledenen miniatuur-schilder *J. A. Pluckx*.

— Door het stedelijk Bestuur is bekend gemaakt, dat, op voorstel der Commissie van beheer over en tengevolge van de consideratien van den geneesheer van de bad-inrigting te Scheveningen, het bad-saizoen op Maandag, den 11den dezer, zal geopend worden.

— Dikwerf heeft men het onaangename opgemerkt, dat er gelegen is in het gedurig springen van de snaren der piano's. Men schreef dit algemeen toe, hetzij aan de wijze van vervaardiging derzelve, hetzij aan de luchtige steldheid hier te lande. Om dit gebrek te doen ophouden, is de heer *Lavalley*, stemmer van piano's alhier, op het denkbeeld gekomen, om zich van de voorkeur, die de Engelsche snaren verdienen, te overtuigen. Te dien einde heeft hij een vierkant piano vervaardigd, hetwelk hij met die snaren heeft bespannen. Daaruit is gebleken, dat de klank, welke zij geven, oneindig zonder is; en dat de snaren zelve veel meer in staat zijn den zwaarsten handslag te wederstaan, en veel hooger kunnen gespannen worden dan de diapason, hetgeen een bewijs oplevert, dat derzelver hoedanigheid veel beter is, dan de snaren, die men gewoonlijk gebruikt. Het piano, waarvan hier gesproken wordt, is door onderscheidene meesters en door achtenswaardige kunstkenners gezien, die hetzelve veel lof hebben toegezwaaid.

— In de zitting van het Hof van Assises der provincie Holland, Zuider-Kwartier, van gisteren, zijn de debatten gehouden in de zaak van *H. Derkse*, weduwe *Wetzenbach*, uit Rotterdam, beschuldigd van haar zoontje, oud 13 jaren, in de maand December jl., moedwillig en met voorbedachten rade te hebben vermoord. Tot bewerkstelliging dezer vreeselijke misdaad moet zij het kind hebben opgehangen en verwurgd. Bestien getuigen zijn in deze zaak gehoord. De besch. had voor den Regter van Instructie eene volkomene bekentenis afgelegd, doch trachtte heden den Regter te doen gelooven, dat hem haar die afgeperst had. Door vermaningen en door hartelijke toespraken van den achtbaren President van het Hof, Mr. *N. W. Ardesch*, wien het moeijelijk beleid dezer zoo hoogst gewigtige sessie van de Assises is opgedragen, heeft zij echter volmondig erkend, dat zij de verschrikkelijke misdaad heeft begaan, en dat de vroeger door haar afgelegde verklaringen volkomen met de waarheid overeenkomstig waren. Zij was echter niet in staat een volkomen verhaal van het gebeurde te geven. Treffend, aandoenlijk was, op het einde der zitting, de vraag, welke de President aan de besch. deed, namelijk, of zij ook iets ter harer regtvaardiging, iets ter harer verschooning had bij te brengen. Haar eenig antwoord was, dat zij nog twee jonge dochters had. De President antwoordde dat het Hof dit wist. Hij meende echter eene droevige ontmoeting van de moeder en de dochters, welke insgelijks geciteerd waren, niet noodzakelijk, en van het bij proces-signement hooren derzelve, werd dan ook afgezien. De gruwel, door de moeder begaan, schijnt alleen het gevolg eener helsche dronkenschap en van de pogingen des zoons, om dit noodlottig kwaad bij zijne moeder tegen te gaan, geweest te zijn. Het is dan ook gebleken uit de verklaringen van onderscheidene getuigen, dat zij in den noodlottigen avond in zulk een' staat van dronkenschap verkeerde, dat men bevreesd was, dat zij de buren, die bij de ontdekking der gepleegde misdaad te hulpe toesnelden, te lijf wilde, en dat men haar dien nacht in hechtenis nam, alleen als een veiligheids-maatregel. — De pleidooijen in deze zaak zullen op heden worden gehouden. Mr. *N. la Grappe Dominicus*, substituut van den Procureur-Generaal, neemt in deze zaak de functien van het Openbaar Ministerie waar; terwijl de Advocaat Mr. *J. F. Pringle*, de beschuldigde als verdediger is toegevoegd.

Heden zijn de pleidooijen in de zaak van *H. Derkse*, wed. *Wetzenbach*, bij het Hof van Assises dezer provincie gehouden, is er een arrest gewezen, waarbij deze moeder schuldig verklaard wordt aan moedwilligen doodslag van haren jeugdigen zoon, doch waarbij tevens verklaard wordt, dat het den Hove niet gebleken was, dat zulks met voorbedachten rade had plaats gehad. Zij is dienvolgens veroordeeld tot de straf van het zwaaijen van het zwaard over het hoofd, met vervulling van alle de formaliteiten, welke bij onthoofding worden in acht genomen, en voorts tot een confinement in een tasp- of tuchthuis voor den tijd van twintig jaren. De Voorzitter van het Hof deed de vrouw opmerken, dat hoezeer zij thans het leven behoudt, het waarschijnlijk is, daar zij reeds 56 jaren bereikt heeft, dat zij hare verdere levensdagen in de kerker zal moeten doorbrengen en er den dood zal vinden.

— *J. A. Holtus* schuldig verklaard in de laatste zitting van het Hof van Assises van Zuid-Holland, aan valschheid in geschrifte en deswegen veroordeeld tot te pronkstelling, brandmerk en 13 jaren confinement, is in het huis van burgerlijke en militaire verzekering overleden.

— Uit Amsterdam schrijft men, dat aldaar Woensdag de gewone jaarlijksche vergadering van den Raad der Nederlandsche Handel-Maatschappij was geopend geworden. De Voorzitter *H. C. van der Houven* had eene redevoering gehouden, waarin hij den toestand van die Maatschappij als zeer bloeijend heeft afgeschilderd. Dezelve mogt zich in derzelver zaken en betrekkingen middelijk gezegend zien. Deze laatste verkregen eene nog verdere uitbreiding, blijkbaar zoowel in de vermeerderde retouren, voor haar, uit Oost-Indie aangebragt, als in het toegenomene bedrag der goederen en waarden, door haar derwaarts uitgezonden. Aan het gewas, waarmede de handels-krises in Amerika, in hare uitwerkselen en gevolgen, ook de Maatschappij bedreigde, ontkwam zij gelukkig zonder aanmerkelijke schade te lijden. De door haar gedane uitzendingen bestonden voornamelijk uit specien, katoenen lijnwaden, goederen ten dienste van het Indisch Bestuur, waaronder voor ruim *f* 76,000 aan gezouten vleesch en gerookt spek; en voorts uit lakens, voor ruim *f* 122,000; polemieten, voor ruim *f* 98,000; koffijzakken (door de behoeftige klasse vervaardigd) voor ruim *f* 123,000; bladkoper voor ruim *f* 87,000; benevens papier, Delfsch aardewerk en inlandsch Tafzwemeel; van welk laatstgenoemd artikel de genomene proeven bijzonder hebben voldaan.

In de veilingen der maatschappij, gedurende het jaar 1837 gehouden, werden opgenomen 662,453 balen en 200 vaten koffij; 117,456 krapjangs en kanasters; 12,458 kisten en 1150 matten en balen suikers; 2893 kisten indigo en eene aanzienlijke hoeveelheid specerijen; 28,047 schaaljes tin, benevens eenige Kurkuma en Java thee.

Dat alles werd, in weerwil van de omstandigheden, door de bovenvermelde handels-krisis, alleruwegen verspreid, gemeedelijk geplaatst, waaruit alzoo blijkt, wat er is van de vestiging eener markt van koloniale producten hier te lande, en van hoeveel belang het beginsel is der vereeniging van die producten in één krachtigen en doelmatig bestuurde handel.

Omtrent de uitbreiding der cultuur van de verschillende voortbrengsels des Javaschen gronds luiden de berigten, in 't algemeen, gunstig, en zij wel aan de verbetering der kwaliteit als aan de vermeerdering der hoeveelheden wordt met zorg en vlijt gearbeid, ook blijkens de pogingen, tot vermindering der sorteringen in de koffijveilingen en den toenemenden roem wegens de kwaliteit der Java-suiker, bij de raffinadeurs, verwerft; terwijl sommige partijen Java Indigo met de Bengaalsche kunnen wedijveren. De uitzetting der handels-krisis drukt meest op de specerijen. De aanmerkelijke prijsverslaging der notenmuskaat in de voorjaars veiling van 1837 is tijdig daarvan. Omtrent de kaneelcultuur koesteren men zeer gunstige verwachtingen. Er werd geene cochenille aangevoerd; doch men ziet die thans te gemoet. Ook de tabaksteelt wordt met kracht doorgezet, ofschoon de kwaliteit der ontvangene partijen nog steeds te wenschen overliet. Omtrent de thee-cultuur luiden de berigten almede gunstig, en men mag dan ook eerlang regelmatige aanvoeren, in diverse, voor de Hollandsche markt geschikte sorteringen, te gemoet zien. In 1837 werden niet meer dan ongeveer 6000 pond aangebragt. De vier in 1837 ontvangene kisten ruw Java zijde, troffen eene ongunstige markt. Tot nog toe beantwoordt de zijdeteelt in Indie niet aan de daaraan besteede moeite en kosten. 41176 stuks huiden, door de maatschappij aangevoerd, werden, hoewel in afgemaakte, echter nog mindertal, tot eenigszins verliesgevende prijzen verkocht. Aanmerkelijk was het verlies, door de maatschappij geleden op de door haar in 1837 aangevoerde, zoo in veiling als uit de hand verkochte 23,118 schaaljes tin, waardoor de vroeger op dit artikel genotene winst, voor een groot deel, wederom werd weggenomen.

De maatschappij bevrachtte in 1837, 127 schepen, waaronder een van Groningen, metende te zamen 56,335 en uitmakende 43,500 uitleverende lasten, zijnde 99 schepen of 8567 gemeetene en 7928 uitleverende lasten meer dan in 1836, terwijl bovendien nog onderscheidene bodems, ter gedeelte of gedeeltelijke belading, bij de Factory te Batavia werden aanbevolen.

Van de in 1836 uitgezondene schepen is alleen nog de *2 Cornelissen*, ten gevolge der afgelegde Japansche reis, niet in onze havens teruggekeerd. Van die in 1837 bevragte, bragten er reeds op ultimo Mei laatstleden 70 derzelver retourladingen hier te lande aan, en op dat tijdstip lagen met hier tot dient bodems als behouden te Batavia aangekomen. Daaronder behoorde mede de *Diligence*, van welk schip men echter het verlies te betreuren heeft, daar hetzelve op den 22 Augustus 1837 ter reede van Passaroeang in brand geraakt en zoo goed als geheel verteerd is, benevens de *Zeelin*, een uitmuntend nieuw schip bij het binnenkomen na de bijna afgelegde eerste reis, op den 8 April l. l. op den Banjert gestrand, en totaal verongelukt. De maatschappij blijft zich onthouden van het verleenen van toezegging van bevrachting aan nieuw gebouwde schepen. Zij acht die aanmoediging van den scheepsbouw niet alleen onnoodig, maar vermeent zelfs dat die geheel ondoelmatig en schadelijk werken zou, vermits, ofschoon het der directie gelukken mogt, in 1837, al de gereedkomende, aangeboden en geschikte bodems te bevrachten, echter als reeds in het vorige jaar door den heer President was opgemerkt, de aanbouw van de schepen, in weerwil van de uitbreiding der cultuur op Java, in geene verhouding meer staat tot de behoefte aan scheepsruimte, en zonder eene magtiging in dien aanbouw, het gebruik van al de bodems, voor de vaart op Oost-Indié geschikt, eene volslagene onmogelijkheid gaat worden.

De President weest voorts den gang en staat der fabrijkmatige nijverheid hier te lande aan en leverde deswege een, over het geheel genomen, gunstig verslag, terwijl de geheele aanspraak overtuigend aantoonde, dat en hoe de Nederlandsche Handel-Maatschappij voorgaat, met te beantwoorden aan het doel harer oprigting, door op de algemeene belangen van handel, scheepvaart en nijverheid, den voordeeligsten invloed uit te oefenen.

Aan heeren Commissarissen werd, in hunne daar opgevolgde vergadering, rapport uitgebragt, door de Commissie, met het onderzoek der balans over het 13de boekjaar belast geweest.

— Naar men vernoemt zijn behalve den Hoogleeraar *P. van Limburg Brouwer*, A. M. Philos. Theor. et Med. Doct., te Groningen, ook de Professoren *J. Bake* te Leyden, *P. van Heusden* te Utrecht en *D. J. van Lennep* te Amsterdam tot honoraire leden van de Koninglijke Akademie van Odheilkunde te Gendve benoemd.

— Het *Amsterdamsch Handelsblad* bevat de volgende 's Gravenhaagsche correspondentie:

Ik heb op nieuw de bevestiging bekomen, van hetgeen u zoowel uit Londen als 's Gravenhage is gemeld geworden, dat namelijk de vijf Mogendheden, uitmakende de Londensche conferentie, *eenstemmig* aan het Haagsche Kabinet hunne inwilliging hebben te kennen gegeven, om het 24 artikel-tractaat *geheel onveranderd* met onzen Koning te teekenen. Dit besluit is niet, zoo als door sommige dagbladen verkeerdelijk berigt wordt, genomen bij eene acte of protokol der Conferentie, die niet vergaderd is, maar elke dier Mogendheden *in het bijzonder* treft deswege haar gevoelen aan het Haagsche Kabinet kenbaar gemaakt. Overigens is het particulier, dat men de zaak zoolang mogelijk uitrekt, ten einde België alvorens tot reden te brengen en niet genoodzaakt te worden, eene tweede representatie van het innemen der citadel te geven. Ik herhaal het, in het tusschen België en de Conferentie gesloten tractaat kan *geen letter* veranderd, en dit zelfde tractaat zal door die vijf Mogendheden ook met onzen Koning aangegaan worden. De *eigenlijke uitvoering van het tractaat* kan overigens, gelijk ik u geschreven heb, eerst dan plaats hebben, wanneer eene Conventie tusschen Holland en België zal gesloten zijn, zoo als die in art. 24 van het tractaat is bepaald geworden.

— De Maatschappij van Nijverheid heeft dezer dagen onder voorzitting van den heer *Luchtmans*, te Haarlem hare jaarlijksche bijeenkomst gehouden en op dezelve is onder anderen bepaald, om pogingen te doen, ten einde de gasverlichting, welke te Amsterdam, 's Gravenhage en Rotterdam door verscheidenheden wordt belemmerd, verder door Nederlanders te doen vervolgen. Zij heeft eene prijsvraag ten dien einde uitgeschreven.

— Uit Leeuwarden meldt men van den 4 Junij:

Zijne Maj. heeft, bij besluit van den 25 Mei, bevolen, dat het model van een werktuig tot redding van personen en goederen, in geval van brand, hetwelk aan Hoogstdenzelven door onzen stadgenoot, den heer *D. Ondaatje*, was aangeboden, in de Rijkverzameling van modellen zal geplaatst worden, en heeft Z. M. aan genoemden heer eene gratificatie van *f* 300 toegelegd, tot aanmoediging en dekking der bij de vervaardiging gemaakte kosten.

— Den 4den dezer te Gasteren, provincie Groningen, des namiddags half twee ure, de bliksem geslagen in het huis van *D. H. Meijering*, waardoor hetzelve benevens dat schuur geheel is afgebrand, van de goederen had men niets kunnen redden; ook een varken was in de vlammen omgekomen.

— Uit de provincie Zeeland wordt ons van den 3 Junij:

Men vernam, dat de verbeterings-werkzaamheden aan het Fort Bath, Zuid-Beveland, aanmerkelijk zullen worden vermeerderd, die de Fortificatie eene grootere uitgebreidheid zal bekomen en er bovendien waarschijnlijk nog een nieuw fort zal worden aangelegd, ten einde hier men nog dezen zomer de publieke aanbestedingen zal gemoeten.

— Uit 's Hertogenbosch wordt van den 4den dezer gemeld, dat HH. KK. HH. de Prinsen van Oranje bij een eigenhandigen brief verzocht hebben, hun aangeboden stuk van bekleeding voor de Moerdijk-batterij te vervaardigen, hetwelk hun bij hun laatst verblijf te Moerdijk aldaar is aangeboden, en dat zij hiertoe de noodige maatregelen hebben genomen, ten einde het zelve zoo spoedig mogelijk te zenden.

— De berigten van de Kaap de Goede Hoop blijven nog gedurig inkomen van verongelukte uit die kolonie. Een zeker *Pieter Retief*, die met velen den zijnen door het Oppenhoofd van Drakens-berg, met wien hij een vreedzaam handelaar sluiten, overvallen en van kant gemaakt zijn

PORTUGAL.

Lissabon den 30 Mei. De laatste berigten uit deze stad ontvangen, bevestigen niet, dat het den Engelschen Gezant Lord *Howard de Walden* zou gelukt zijn, een nader verdrag over den slavenhandel met de Portugesche Regering te sluiten.

— Het gerucht loopt weer, dat Don *Michel* in het zuiden van het Rijk zou geland wezen; doch dit vond weinig geloof.

— Men had te Lissabon berigt ontvangen, dat het Miguellistisch Opperhoofd *Remechido* in de Algarven een belangrijk voordeel op de troepen der Koningin behaald had.

SPANJE.

Berigten over Parijs van den 8 Junij.

Er loopen geruchten, volgens berigten van Bayonne van den 2 Junij, dat *Espartero* voornemens was eenen aanval op Estella te doen; op zijn bevel had eene sterke colonne den 27 Mei tot digt bij die plaats eene verkenning gedaan en eenige dorpen bezet; de Carlisten evenwel, die aldaar in gering getal tegenwoordig waren, hadden zich dapper geweerd en toen zij versterking bekomen hadden, zijn de Christinos gedwongen geweest terug te trekken. — Van onderscheiden andere kanten wordt insgelijks gemeld, dat *Espartero* bevel gekregen had om Estella aan te tasten.

— Uit Saragossa schrijft men van 31 Mei:

Een geloofwaardig persoon, heden uit Lerida alhier aangekomen, deelt de tijding mede, dat eene colonne ligte troepen, bij gelegenheid van eenen uitval uit de stad Reus, de Carlistische Junta van dit district verrast en vermoord zou hebben, alsmede derzelver escorte, bestaande uit 76 soldaten. Men vermeent, dat een lid der opperste Junta van Berga zich onder het getal der dooden bevindt; deze verrassing is door het verraad van eenen deserteur geschied, welke heeft verhaald, dat de Junta dien nacht in de gemelde plaats zoude vertoeven. De *Postillon van Girone* bevat eenen brief uit Villafranca del Canades, die dat berigt bevestigt. Volgens denzelven zou het de colonne van Balleza zijn geweest, die, op bevel van den Generaal *Ayerve*, deze beweging op Fontrubi heeft gedaan, alwaar de Junta met derzelver escorte is overvallen.

Men vernemt, dat de Carlistische Junta van Berga die stad heeft verlaten, om zich op Fransch grondgebied te begeven.

— De Hertog *de Fleurac*, de nieuwe Fransche Ambassadeur, heeft den 28 Mei zijne eerste plegtige audientie bij de Koningin gehad. Hij is door Hoogstdezelve op de minzaamste wijze ontvangen geworden.

De aanspraak, die Hij tot H. M. de Koningin-Regentes heeft gehouden, luidt als volgt:

Mevrouw! Z. M. de Koning van Frankrijk heeft mij met de eervolle zending wel willen belasten, om Hoogstdenzelven bij uw Hof te vertegenwoordigen; dit bewijs van Hoogstdezelfs vertrouwen is des te vleijender voor mij, omdat hetzelve mij veroorlooft Uwe M. geluk te wenschen met het welgelukken der pogingen van uwe troepen, en het herstellen van de orde en krijgstucht in uw leger. Deze gelukkige gevolgen zijn zeer geschikt om Uwe M. te troosten voor de vroegere ongelukken, en de gegronde hoop voor eene betere toekomst te doen voeden. Mogt Spanje, den door een zoo wijs en gematigd Gouvernement voorgeschreven weg volgen, en daardoor den troon van deszelfs jonge Koningin onder het opzigt van Uwe M. bevestigen; deze triumf zal zij verschuldigd zijn aan de geestkracht eener Koningin en aan de teederheid eener moeder. Ik zal mij gelukkig rekenen, wanneer ik, gedurende mijne zending aan Uwe M., het einde mag zien toedren dier ongelukken, welke eene zoo edele als dappere natie treffen; eene natie, in welke Z. M. de Koning van Frankrijk het levendigste belang stelt, en die zoo veel deelneming in geheel Frankrijk vindt.

Het antwoord van H. M. is daarop het volgende geweest:

Mijnheer de Gezant, het is mij zeer aangenaam, u belast te zien met eene zending, die strekken moet, om de betrekkingen, welke tusschen Frankrijk en Spanje bestaan, aan te kweeken; het vertrouwen, dat Z. M. de Koning u, heeft geschonken, is een genoegzame waarborg, dat ook ik u het mijne schenken kan. Ik twijfel niet aan de belangstelling van Z. M. den Koning, mijn oom en bondgenoot, ten voordeele der Spaansche natie, noch van mijne beminde dochter. Ik ontvang met genoegen de gelukwenschingen over de onlangs door mijne getrouwe verdedigers in de zaak van Spanje behaalde overwinningen.

— Uit Bayonne meldt men van den 3 Junij, dat Don *Carlos* van Estella naar Tolosa was aangekomen. Voor zijn vertrek van Estella was de Auditeur-Generaal van Oorlog *Barriuevo* voor een krijgsraad gesteld geworden en doodgeschoten; ook waren de Fiskaal *Zariategoy* en de Bisschop van Leon gevangen genomen en men verzekert, dat zij bij vonnis, hetgeen door Don *Carlos* goedgekeurd is, ter dood verwezen zijn.

— Men wilde te Bordeaux weten, dat Don *Carlos* zijne staatkunde in Navarre zou veranderen en aldus de in ongenade gevallen Generals, als *Villareal*, *Zariategoy* en anderen wederom in betrekking zouden geplaatst worden.

DUITSCHLAND.

Men heeft te Weenen brieven uit Konstantinopel van den 16 Mei ontvangen, in welke berigt wordt, dat de Belgische Gezant aan het Weener Hof, *Sheiltuan de Gras*, door zijne Regering belast was met de Porte te onderhandelen over het sluiten van een handelsverdrag, in laatstgenoemde stad was aangekomen.

Den 2den dezer zijn de feesten te Berlijn bedoten met een prachtig Diner, hetgeen door Z. M. den Keizer van Rusland in het Hôtel van het Russische Gezantschap is gegeven geworden. Het Hof en vele hooge gasten hebben zich des avonds naar Potsdam begeven.

Z. M. de Koning van Hanover benevens de Koningin, zijn naar hunne residentie uit Berlijn vertrokken, ook is de Koning van Wurtemberg met zijne beide dochters naar zijne Staten wedergekeerd.

— De Keizer van Rusland heeft voor den opbouw van een burger-hospitaal te Berlijn, hetgeen naar zijnen naam zal genoemd worden, 1000 dukaten geschonken.

Aan het 6de regiment kurassiers en het uhlanen-regiment van den Groot-vorst Troonopvolger, heeft hij 150 fraaije rijpaarden ten geschenke gegeven.

Uit Hessijn schrijft men:

Het denkbeeld, hetwelk eenige voorname grondeigenaren in Polen reeds voor eenige jaren opgevat hadden, om Duitschers als kolonisten naar hunne uitgebreide, maar dun bevolkte en slechts zeer gebrekkig bebouwde bezittingen te roepen, heeft bij de uitvoering zeer gunstige gevolgen opgeleverd. Men heeft daarvoegens gemeend, dat alleen personen, die als redelijke en stille menschen bekend waren, en niet geheel van vermogen ontbloot zijn, daartoe zouden worden aangenomen.

Uit Frankfort van den 29den, dat tusschen de aldaar wonende Israëliten een kerkelijke strijd is uitgebroken. De partijen zijn verdeeld in zoogenaamde pauselijke Talmudisten en de volgelingen van hervormingen, die alle plaatsen als [illegible]

— Uit Aken wordt gemeld, dat men op den 16 Mei, omstreeks den middag, in den omtrek van Eisleben, een zonderling onderaardsch gedruisch heeft vernomen, veel gelijkenis hebbende met het geluid van kanonschoten en het knetteren van peletonsvuur. Van aardbeving heeft men echter niets ontwaard. Dezelfde verschijnselen zijn te Halle, Mansfeld en Aschersleben opgemerkt.

— Uit Silizie schrijft men, dat men, niettegenstaande het ongunstige weder hoop had op eenen goeden oogst. De graanprijzen waren echter 30 pCt. gerezen.

— Uit Luxemburg meldt men, dat Z. K. H. Prins *Frederik* van Pruissen die bondsvesting binnen kort zou komen inspecteren.

— Men herinnerde zich te Petersburg geen voorjaar, waarin de ijsgang uit het Ladogameer, door den Nevastroom in de Finnsche golf, zoo lang duurde, als in het tegenwoordige. Dezelve had bereids eene maand aangehouden, en gedurende dezen geheelen tijd heeft men eene koude weersgesteldheid gehad. Genoegzaam dagelijks werd daardoor de gemeenschap met de stad en derzelven op eilanden gebouwde gedeelten afgebroken.

GROOT-BRITANNIE.

Londen den 6 Junij. Op bevel van H. M. zijn aan de Commissie, belast met de verzameling van vrijwillige bijdragen tot oprigting van een standbeeld in de hoofdstad ter eer van wijlen den beroemden Britschen Admiraal *Nelson*, 500 guinjes ter hand gesteld. Ook heeft H. M., tot eene bijdrage ter oprigting eens standbeeld voor den Hertog *van Wellington*, eene gelijke som geschonken.

— Op een groot diner, hetgeen 1. l. Zondag door den Hertog en Hertogin *van Cambridge* gegeven is, en waartoe vele personen van rang genoodigd waren, is de Nederlandsche Gezant, Baron *Dedel* en zijne echgenoot tegenwoordig geweest.

— Het gerucht wil dat Lord *Mulgrave*, die zich thans in deze hoofdstad bevindt, niet naar Londen terugkeeren, maar tot Ambassadeur te St. Petersburg benoemd worden zal, en dat de Marquis van *Conyngham* zijn Lordschap in hoedanigheid van onder-Koning van Ierland zal vervangen.

Ook loopen er losse geruchten, wegens aanstaande veranderingen in het Ministerie, volgens welke de heer *Spring-Rice*, Secretaris van Colonien en Lord *J. Russell* Kanselier van den Exchequer worden zou.

— In het Iersche Graafschap Waterford, is den 1sten dezer een vrij ernstig oproer ontstaan, bij gelegenheid van den geregelijken verkoop van vee, dat aan een man toebehoorde, die de vrijwillige voldoening zijner tienden geweigerd had. Het volk heeft de Politie-beambten en militairen, welke de orde moesten handhaven, aangerand en vier der eerste bedenkelijke wonden toegebragt.

FRANKRIJK.

Parijs den 8 Junij. Het budget voor het onderwijs is in de Kamer der Afgevaardigden aangenomen. Thans zijn de beraadslagingen begonnen over de aangevraagde credieten voor de Afrikaansche bezittingen. Die credieten bedragen 17,000,000 fr. en zijn bestemd om de troepen, welke aldaar 28,000 man uitmaken, doch vroeger op slechts 23,000 waren gebragt, te bezoldigen.

— Het *Journal des Débats* meldt als eene waarschijnlijkheid, dat de Koning den 10den de nationale garde van Parijs in oogenschouw zou nemen.

— Uit Metz wordt gemeld, dat de verplaatsing van het observatie-corps, in den omtrek dier stad ontlangs bijeengetrokken, binnen eenige dagen begonnen zou. Twee veldbataljons, welke te Metz in garnisoen lagen, zouden naar Parijs marcheren, alsmede het 3de bataljon, hetgeen te Pelsbourg gelegerd is.

— Een groot aantal werklieden heeft zich tot het Ministerie van Marine gewend, om dienst te krijgen in de Fransche kolonien; de meeste aanvragen zijn aangenomen.

— In Frankrijk zijn sedert 1830 even zoo veel bruggen gebouwd, als er tijdens dat zelfde jaar in het geheele Rijk bestonden. Er zijn ook sedert dat zelfde tijdstip vele nieuwe wegen aangelegd, die te zamen eene lengte van 1800 mijlen beslaan.

— Het hôtel van wijlen Prins *de Talleyrand*, te Parijs, is voor een millioen fr. ter koop aangeboden.

— Vóór 1830 bestonden er in Frankrijk slechts 57 stoomwerktuigen te zamen van 963 paardenkracht. Op 31 Dec. 1836 telde men er 1,391, van 23,411 paardenkracht, op 31 Dec. 1837, 2,073 van 37,385 paardenkracht.

— Over Engeland heeft men bericht, dat de Fransche brigg, op de kust van Buenos-Ayres met den 18den April de blokkade der haven aldaar, of ten minste van Montevideo, begonnen heeft. Aan de zijdige schepen was tot den 10 Mei tijd gegund, om zich te verwijderen. Te Montevideo en in den omtrek heerschte groote verwarring.

MENGELINGEN.

EEN HANDSCHRIFT VAN NAPOLEON.

(Vervolg.)

Toen in 1790 het eiland Korsika tot gelijk genot van alle Fransche regten en wetten werd toegelaten, werden tevens alle verbannen Korsikanen teruggeroepen. *Paoli* ijlde uit Engeland naar Parijs om de nationale vergadering in zijnen naam en dien zijner landgenoten te bedanken. Op Korsika terugkomende, werd hij met onuitspreekelijke geestdrift ontvangen en met eerbewijzen en ambten overladen, welke hem eene groote magt gaven.

De jonge *Buonaparte* woonde den zegevierenden terugtogt van *Paoli* als ooggetuige bij, en ziet, in plaats dat zijne bewondering ten top zoude zijn gestegen, kwam hij tot andere gedachten. De knaap had in de eerste opwelling van vaderlandsch gevoel niets heerlijkers gedroomd, dan *Paoli's* werk voort te zetten; daar nu echter de held zelf terug kwam tot het begonnen werk te voleindigen, was het voor *Buonaparte* als of hij hem lets had ontnomen, dat hem toekwam. *Napoleon* had *Paoli's* magt meenen te vreezen, en had daarom zeer gearbeid om deszelfs aandenken gelieid en populair te houden; niet denkende dat de banneling immer zoude terug keeren. Door deze terugkomst was zijne jeugdige eerzucht gekrenkt, hij kon zijne plannen niet doorzetten, zijne droombeelden waren vervlogen, en zijn geest, welke zich nu niet meer met Korsika kon bezig houden, wendde zich geheel naar Frankrijk, wiens belangen ook door het meerendeel zijner betrekkingen werden aangekleefd, want alleen zijn vader *Carlo Buonaparte* was door de banden van persoonlijke vriendschap en onverbreekbare trouw aan den Generaal *Paoli* verbonden. *Napoleon* kon dus voor hem zijne Fransche herinneringen niet vergeten; hij, die door Frankrijk in deszelfs wedergeboorte begrepen was, die het voorbeeld eener revolutie bij een groot volk gezien had, hoe kon hij meest hem nu deze burger-oorlog op het afgelegen eiland voorkomen. Zoo kwam het dan spoedig, dat *Buonaparte* den eens vereerden vaderlandschen held als vijand beschouwde.

Napoleon als interimair Commandant eens bataljons bezoldigde nationale garden naar Korsika gezonden, werd beschuldigd van het aldaar uitgebarsten oproer der hevige patriotsche Korsikanen te hebben aangestookt, ten einde zich door de dempinge van hetzelve verdienstelijk te maken. Hij werd te Parijs geroepen om zich te regtvaardigen, en was daar tijdens de omwenteling van 10 Augustus 1792. Al dadelijk voorzag hij toen de gelegenheid om eene groote rol te spelen. Hij keerde naar Korsika weder en bleef het *Paoli* lastig maken, tot dat deze, ten uiterste getergd zijnde, de vaan des oproers

opstak, en *Napoleon* met de zijnen genoodzaakt werd het eiland te verlaten. Het huisgezin vestigde zich in de omstreken van Marseille, en korte tijd daarna bevond zich de jonge artillerie-Luitenant bij het beleg van Toulon.

Napoleon, die de droombeelden zijner jeugd geheel had daargelaten, en voor wien zich eene onmetelijke nieuwe loopbaan opende, had, zoo als men ligt denken kan, het handschrift geheel en al vergeten, dat de heer *Delesguille* in handen had. Met dezen was het echter anders gelegen, met elken dag stelde hij grooter belang in het stuk. Reeds in 1794 voerde *Napoleon* het bevel over de artillerie bij het leger der Alpen, en aan hem had men de weinige gelukkige gevolgen te danken, welke toen in de dalen van Piëmont verkregen werden. Het jaar 1795 en de 13e Vendemiaire kwamen; *Buonaparte* bevocht over de royalistische partij de overwinning voor de conventie en de republiek. De heer *Delesguille* nam zich reeds voor, zijne opwachting bij den Generaal-*Buonaparte* te maken, en hem het geschrift te overhandigen, doch kon er niet toe besluiten. In 1797 kwam *Buonaparte* zegevierend uit Italie terug, en de goede Professor had nog tot geen besluit kunnen komen, doch nu kon hij zich de vreugde niet ontzeggen hem terug te zien. Met het bekende handschrift onder den arm, wandelde hij op eenen morgen naar de *Rue de la Victoire*, doch gaande wegs kwamen weder andere gedachten bij hem op, die hem den *Général en Chef* als vreeselijk deden voorkomen, hij verschoof dus zijn bezoek nogmaals en liep de deur voorbij. Alvorens hij weder moed had gevat, was *Napoleon* reeds lang naar Egypte vertrokken. De 18e Brumaire was daar, en de heer *Delesguille*, die over den republikeinschen toon van het handschrift nadacht, maakte zich daarover ongerust. Het zag er toen niet naar uit als of de artillerie-Luitenant van 1785 nu nog den minsten lust zoude hebben om *Raynal's* raad op te volgen, en de geschiedenis der Korsikaansche vrijheid voort te zetten. Hij had groote neiging om het stuk te verbranden. Maar hoe, wanneer de schrijver het terug verlangde? Dit kon niet, want het was hem toevertrouwd; en het terug te geven dit durfde hij niet. De eerlijke man vond het alzoo geraden, het toevertrouwde goed zorgvuldig te bewaren, doch er aan niemand een woord van te zeggen.

De tijd verminderde de bezorgdheid des Professors niet, maar vermeerderde dezelve. Hoe nader de Generaal en Consul tot de hoogste magt kwam, des te zwaarder drukte hem het vreeselijke handschrift op het hart.

Dikwijls kwam de gedachte weder bij hem op, nu zult gij het toch afgeven; hij wilde weder niet, en hoe langer hij draalde, des te magtiger werd *Napoleon*, en des te moeijelijker was de stap. De man die met zijnen degen geheel Europa in rep en roer bragt, dacht zeker niet, dat elke stoot welke hij toebragt, op den ouden Professor teruggewerkte, en den man pijn en slapeloeze nachten veroorzakte.

Men was in de laatste tijden van het Consulaat, toen de heer *Delesguille* eens van schrik verstomde bij het ontvangen van eenen brief des eersten Consuls. Bevende, opende hij denzelven. God dank, het was slechts eene invitatie tot het dejeuner voor den volgenden morgen. De zaak was zeer eenvoudig toegegaan. De heer *Delesguille* had zijnen naam, nevens dien van vele anderen, onder een request geplaatst, de Consul had den naam opgemerkt, zich de militaire school te Brienne herinnerd, en wilde nu zijnen voormaligen Professor der geschiedenis een bewijs zijner welwillendheid geven.

Maar dit begreep de heer *Delesguille* niet. Hij kon den geheelen nacht geen oog toe doen. „Wat kan de Consul van mij willen hebben?" dacht hij. Gewis, hij heeft zich ter kwader ure den Professor en het handschrift herinnerd, en nu zal hij hem deze onaangename herinnering met geweld willen doen vergeten. Ondertusschen kwamen tijd en uur al nader. De gealarmeerde man wierp zich, om zoo te zeggen, in een enorm *habit français*, en sloeg den weg in naar de Tuilerien, met het moedig voornemen, zich naar de omstandigheden te gedragen, en te zwijgen zoo men hem niet aansprak. Echter stak hij, als een zaakkundig en voorzigtig man, het handschrift in een zijner rokzakken, welke diep genoeg was, om niets daarvan te laten merken.

(*Vervolg hierna.*)

ZEETIJDING.

In Texel binnengekomen L. A. J. Boulet en W. Blom, van Soerabaya en Passarouang, J. de la Cruz de Bolga, van Bilbao, P. H. Cammenga, van Lissabon, A. H. Kalsyns, van Liverpool, J. Manning, van Londen, G. R. Kies en P. Wisten, van Hull, J. Hoffmeijer, van Londerd, van Sunderland, T. Lelly, G. Jeffson, C. Fletcher, D. Redhead en W. Morrison, van New-Casale, J. Hagyes en J. Elinosen, van Drammen.

In het Vlie binnengekomen H. B. Disney, en W. Barfield, van Londen, A. Reach, van Dundee, C. Engelsman, van Hull, J. J. Krom, van Sunderland, M. N. Lindegaard, van New-Castle, E. E. Hoveling, van Koningsbergen, D. C. de Groot, van Christiansand, W. D. Heinings, van Eggersund.

Te Texel niets gepasseerd.

Kapt. W. Blom, van Passarouang, in Texel binnen, rapporteert te hebben gepraaid den 18 April op 2° 37' N. breedte, 20° W. lengte, de Fransche lijst *les trois Frères*, van Marseille naar Buenos-Ayres, den 7 Mei op 27° 25' breedte, 30° 3' W. lengte van Greenwich, het schip *Japan*, Kapt. P. H. Willers, van Batavia naar Amsterdam, den 11 ditto op 30° 48' N. breedte, 27° 22' W. lengte van Greenwich, het Engelsch schip *Elizabeth*, van Bristol naar Jamaica, als ook nog gezien den 22 ditto op 37° 6' N. breedte, 33° 15' W. lengte eene Hollandsche bark, toonende vlag van het Collegie Zeemanshoop met N°. 202; zijnde die van Kapt. G. Mulder, voerende het schip *Straat Sunda*, van Batavia naar Amsterdam, den 20 ditto op 48° N. breedte, 14° 26' W. lengte van Greenwich, een Hollandsch schip, welks nommer vlag niet te verkennen was, zijnde echter waarschijnlijk het schip *de Oceaan*, Kapt. P. Zunderdorp, van Batavia en Soerabaya naar Amsterdam, en den 3 Junij in de Hoofden het schip *Admiraal Tromp*, Kapt. P. J. Kerkhoven, van Amsterdam naar Batavia.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam den 9. Junij 1838.

NEDERLANDEN.		Gebl.		PRUISSEN.		Gebl.	
Werkel. Schuld	2½ pCt.	54⅝	55	Geldl. te *Lond.*	4 pCt.	—	—
Ditto	5	101	101⅛	Aandeelen van ditto		—	—
Ditto	6	—	—				
Kans Billjetten		95	95⅛	SPANJE.			
Amort. Syndic.	4½	—	95	Nieuwe 1835	5 pCt.	21	21⅛
Ditto	3½	79	80	Ditto onbep. st.		—	—
Ditto	4	—	—	Ditto passive		—	—
Hand. Maats.	4½	184	186	Ditto uitgest.		—	—
Nieuwe ditto	4	—	—	Coupons 1 Nov.		—	—
Aandl. IJ Spoorw.		116	117	OOSTENRIJK.			
FRANKRIJK.				Obl. *Gall.* & C°.	5 pCt.	—	—
Inscr. Grb.	5 pCt.	—	—	Certificaten		—	—
	5	—	—	Neg. Metalliek	5	—	—
RUSLAND.				Idem	5	—	—
Gb. *H.* & C°	1798 5 pCt.	104	105	Ditto in *Lond.*	5	—	—
	1822 5	105	106	Bank-Aktien		—	—
Aand. en Certif.	6	—	—	NAPELS.			
	1821 5	97	97⅛	Certificaten	5 pCt.	—	—
				Ditto in *Napels*		—	—

DE PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEYDEN,

Zaturdag den 9. Junij 1838.

Gras Boter . . . Van 31 tot 33 gulden.

De Ministers van Justitie en Marine zijn daartoe door Zijne Majesteit den Koning gemagtigd, elk voor zijn deel, de uitvoering dezer Kon. Besluiten, welke in de Staats-Courant zullen worden geplaatst.

Gegeven in 's Gravenhage den 15den Junij achtien honderd acht en dertig.

WILLEM.

De Minister voornoemd,
VAN MAANEN.

*** Bij vonnis van de *Regtbank van Eersten Aanleg* te *Leyden*, waarmede de Zaken van Koophandel, is de opening van Faillissement van JOHANNES AARZIER, *Boezelfabriekeur*, woonende te Leyden, bepaald op den 18 Junij 1800 zes en dertig.

J. F. C. MOLTZER, *Griffier.*

ANDROÏDE KLARINETTIST.

Het talrijk bezoek, waarmede men deze ANDROIDE KLARINETTIST de laatste dagen vereerd heeft, doet den Ondergeteekende besluiten, op Dingsdag den 12den, en Woensdag den 13 Junij, *voor het laatst*, zijne *Androïde* aan het Publiek voor te stellen. — In de Fonteinzaal op den Burg, te Leyden.

C. J. VAN OECKELEN, Jz.

*** Getrouwd: te REEUWYK, bij *Gouda*, den 7den Junij 1838,

J. J. S^A^S,

Med. Doctor, Chirurgijn-Majoor van het Garnizoen, te Leyden, Ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw,

MET

C. DE JAAGER.

*** Getrouwd:

H. F. SCHLETTE

EN

A. RIENKS.

LEYDEN, 7 Junij 1838.

*** NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

De Directie maakt, ingevolge het 94te der artikelen van overeenkomst, bekend, dat, door den *Raad*, in deszelfs zitting van heden, in overeenstemming met de bepalingen van het 92e en 93e der evengemelde artikelen, is besloten tot de uitkeering van een *Dividend* over het boekjaar 1837, een bedrage van *Tachtig* guldens, over elk aandeel groot f 1000, staande *op naam*; en verwijst dien ten gevolge de Houders van *aandeelen op naam*, dat overeenkomstig den inhoud der bij die aandeelen afgegeven *nieuwe* Dividend bewijzen, tot de betaling, tegen intrekking van het *derde* derzelve zal worden gevaceerd bij de *Nederlandsche Bank* te *Amsterdam*, en wel te beginnen met *Woensdag den eersten Augustus* aanstaande.

Amsterdam, VAN DER HOUVEN, *President.*
den 8sten Junij 1838. KOOY, *Directeur*, *Jung. Secretaris.*

*** Alle degenen, welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan JOHANNES PETRUS KRUSE, *Kleederbleker*, woonende te Leiderdorp, gelieve daarvan opgaaf of betaling te doen aan den Notaris C. KLAVER WIJDEN, te Soeterwoude, vóór of op den 20 Junij aanstaande.

*** SCHELE HOOFDPIJN en DOOFHEID.

In onderscheidene Parijssche dagbladen leest men: „De Heeren *Apostoli*, rue Thevenot, N°. 12; *Drouilly*, rue de Charonne, N°. 30; *Meitzer*, Mazickmeesters, rue du Caulvaire, N°. 7; *Hiellevoys*, Directeur der Schilder-Academie te Lunik; de Postmeester te Hamburg; *Vieuville*, te Treuil; *Poussin*, Notaris te Senoches; de jonge *Garnier*, Kweekeling op de School des Chartes te Dijon; *Martin*, Regter in de Regtbank van St. Quentin; allen aangetast door zware *schele Hoofdpijn of Doofheid*, zijn geheel genezen onder de behandeling van den Doctor MANE MAURICE, te Parijs." Zijne in het Fransch geschreven Brochure, 3de en 3de uitgaaf, bevat zijne uitvindingen, om zich zelven te genezen. De Prijs is 1 f. 50 c. (75 cents) behalve 18 c. voor het porto. Adres *Franco*, bij den Heer MASSIGNAC, Kalverstraat, N°. 165, te Amsterdam.

*** Er wordt tegen Augustus, binnen Leyden gevraagd, eene KEUKENMEID, als ook eene KINDERMEID, welke gewoon is aande behandeling van kleine Kinderen. Adres, onder letter G (brieven *franco*), bij den Boekhandelaar P. H. VAN DEN HEUVELL, Breedestraat, aldaar.

*** Een ongehuwd HEER wenscht, tegen Augustus aanstaande, in het beste gedeelte dezer Stad te Huren, 3 à 4 gemeubileerde KAMERS. Men adresseere zich met opgaven der Voorwaarden bij de Boekhandelaars J. J. THYSSENS EN ZOON, in de Maarsmangracht, te Leiden.

*** Door kwitering van AFFAIRE, UIT DE HAND TE KOOP, een welbekenden KLEEDERBLEKERIJ, met deszelfs Hecht, Sterke en Wel doortimmerd HUIS en ERVE, Waseh- en Spoelhuis, Stalling, eene onlangs geheel nieuw gebouwde LOOTS en verder Getimmerte, uitsgaders vijm Bleekveld, Staande en gelegen even buiten gene den Poorten der Stad Leyden, — Kunnende een gedeelte der Koopgeldingen daarop als eerste Hypotheek gevestigd blijven. Informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris J. A. BRYN, te Leyden.

*** VERKOOPING ob *REGTERLIJKE GEZAG*.

Men is van meening op Donderdag den 21 Junij 1838, des namiddags ten 10 ure, aan het wekelijksch Roeselhuis op de Hoogelandsche Kerkgracht binnen deze Stad, in het openbaar en ten contant geld te verkoopen:

Eenige ROERENDE GOEDEREN, bestaande in een Kabinet, een Buffet, Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, Beddens en Toebehooren, Bed- en Tafellinnen, Mans Kleederen, Glas, Porcelein en Aardewerk, Koper, Tin, Blik en IJzerwerk, en hergeen verder te vorschijn zal worden gebragt. Al hetwelk is behoorende tot den lander Bentfoet van Ingenaris aanvaarden BOEDEL, van wijlen PHILIP HENDRIK HAPP, en zal kunnen worden desziglid ter plaatsen voorneld, op Woensdag den 20 Junij eerstkomend.

Iemand gading hebbende, kome ter plaatse en ure voorzeggende, zal kunnen de Voorwaarden, en die zijn voordeel.

*** J. WESSELING, H. WESSELING, C. W. WESSELING en J. WESSELING Hz., Makelaars, zullen op Vrijdag den eerste Junij 1838, des middags ten drie ure, te Amsterdam in de Witte Engel aan den Nieuwendijk, presenteeren te Verkoopen: Eene zeer mooije nieuwe Partij Denne Greenen en Vuren, Eene mooije Partij EIKENHOUT, diverse soorten Deelen en andere HOUTWAREN. Liggende en bij Nommers worden aangeboden aan het Kaauwen van BONTEBONING den AUBS te verkrijgen zijn.

*** Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker J. C. VAN ESTEREN, op het Rokin N°. 157 te *Amsterdam*, is heden van de pers gekomen en alom verkrijgbaar geworden:

I. J. M. QUACK, de lotgevallen van de Familie Waalsmaan of *Nederland* gedurende eene halve eeuw; oorspronkelijken Romantijd in twee Deelen, compleet, met gegraveerde titels en vignet, bloedpapier 2 f 6.

II. Mr. A. van *Egmond*, een verhaal uit den Onderlandschen Tijd, 2 Deelen compleet met gegraveerden titel en vignet in eenen band, bloedpapier 2 f 6.

III. C. SPINDLER, het Testament van den Heer Backerdt, den Regtsgeleerden, of Deshalve en Deshalve, een verhaal uit het Leven van den Franschen Keizer, bevattende 2 Deelen compleet met gegraveerden titel en vignet in eenen band, bloedpapier 2 f 6.

IV. E. BLAZIUS, de Mirakelspelen der Middeleeuwen, of Geschiedenis van den Franschen Kluchtspeler Tabarin, zijne Voorgangers en Tijdgenooten, of *zeden*, *gewoonten* en *gebruiken* van de *Burgers*, in het veld en in het Dorp, met Portretten, compleet, met gegraveerden titel en vignet in eenen band, bloedpapier 2 f 6.

V. A. von SCHLEGEL, Geschiedenis der Italiaansche, Spaansche, Portugeesche, Provençaalsche, Engelsche en Deensche Poëzij, 1 Deel compl. met gegraveerden titel en vignet, bloedpapier 2 f 6.

VI. C. von WACHSMANN, Ferdinand Cortez, of de verovering van Mexico, Historisch Tafereel, 1 Deel compl. met gegraveerden titel en vignet, bloedpapier 2 f 6.

NB. *Deze Romans* zijn door *Duitsche Schrijvers* geschreven, en door *Duitschers* vertaald, en zullen *Nederlanders* zeker aangenaam zijn.

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER en ZOON, te Leyden,